

کارکردهای خیابان پیاده با تأکید بر شهرهای ایران

رحمت محمدزاده^۱، راضیه علی زاده^۲

۱- گروه معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه تبریز، ایران

۲- گروه معماری و شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ایران

Rahmat@tabrizu.ac.ir

چکیده

دنیای معاصر و جهان مدرنیته، تکنولوژی و سرعت است، جهانی که فرصت قدم زدن، آرامش و تجربه را در شهر، از شهروندان ربوده است، اما خلق فرصت های قدم زدن آن هم با ایجاد مسیرهای پیاده، استراتژی تازه ای است که شهرهای جهان در برابر این تکنولوژی روبه رشد و سریع درپیش گرفته اند. هدف از تنظیم این نوشتار بیان نقش هایی است که خیابان پیاده از گذشته تا به امروز پذیرفته است. همچنان که می دانیم گرچه جنبش پیاده راه سازی از دهه ۱۳۷۰ در ایران آغاز گشته، اما هدف از برشمردن کارکردهای خیابان پیاده، یادآوری این نکته است که خیابان پیاده طیفی گسترده از کارکردها را در بر می گیرند و فراهم آوردن بستر فضای شهری برای اجرای یک یا دو کارکرد هدر دادن فضای شهری است.

کلمات کلیدی: خیابان پیاده، کارکرد، پیاده مداری، استراتژی

۱. مقدمه

در جهان مدرن امروز که مدرنیته آشکارترین چهره ی خود را در شهر می نمایاند و سرعت به عنوان نماینده ای از تکنولوژی روبه رشد در تمام ابعاد زندگی شهر و شهروندان رسوخ نموده است؛ یافتن راه هایی برای کاهش سرعت زندگی روزمره ی مردم و به دور از زندگی ماشینی همیشه مورد توجه برنامه ریزان و طراحان شهری بوده است. خیابان پیاده یکی از راه های به کار گرفته توسط متخصصان شهری به عنوان درمانی بر بیماری سرعت در جهان امروز است. پیاده روی می تواند به عنوان یک فعالیت پیچیده که نه تنها بر روی بدن بلکه بر روی ذهن نیز اثر دارد، در نظر گرفته شود [۱]. از همین رو، پیاده راه ها نیز متناسب با اشکال مختلف پیاده روی و بسترهای متفاوتی که در آن قرار گرفته اند دارای کارکردهای گوناگون هستند. کارکرد های خیابان پیاده گرچه در طول زمان دچار تغییر و تحولاتی گشته اما آنچه واضح است تاثیر ۳ عامل مهم و در ارتباط؛ برنامه ریزان، مصرف کنندگان و پتانسیل های موجود در زمینه، در نحوه ی مصرف و کارکرد این فضای شهری است. با بررسی نمونه های موردی خیابان های پیاده موفق در سراسر جهان می توان انواع عملکردها، نقشها و کارکردها را در این فضاهای شهری یافت. سخت می توان پیاده راهی را یافت که تنها یک کارکرد را پذیرفته باشد یا حداقل در طول زمان کارکردهایش تغییر و بسط نیافته باشد. آنچه که مشخص است کارکرد های خیابان پیاده در یک یا چند بعد اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و زیست محیطی قابل تعریف است.

۱ دانشیار گروه معماری، دانشگاه تبریز

۲ دانشجوی ارشد طراحی شهری، دانشگاه هنر اسلامی تبریز